

РЕГУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

УДК 330.15:504.06

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПІДХОДІВ ДО УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ВІДХОДАМИ РЕГІОНУ

М. С. Самойлік,

У статті науково обґрунтовано інноваційно-інвестиційні підходи до удосконалення фінансово-економічного забезпечення сфери поводження з відходами за рахунок використання ресурсів кредитно-фінансового механізму, а також страхування та концесії, що дозволить значно збільшити фінансування програм по поводженню з відходами, зменшити навантаження на бюджети всіх рівнів, а також стимулюватиме інвесторів до вкладення коштів у дану сферу. Розглядаючи можливість використання даних економічних підходів для рішення проблем у сфері поводження з відходами у контексті реалізації соціально-економічної та екологічної стратегії конкретного регіону (на прикладі Полтавської області), встановлено, що їх реалізація дозволить залучити інвестиції у дану сферу на суму більше ніж 250 млн. грн., у результаті чого зменшення екологічного ризику складе 9,6 млн. грн.

Ключові слова: тверді відходи, регіон, фінансово-економічне забезпечення, інноваційно-інвестиційні підходи.

Постановка проблеми. Однією із умов сталого територіального розвитку є соціально-еколого-економічна рівновага регіону, необхідним елементом якої є ефективне функціонування сфери поводження з твердими відходами (ТВ). У такому аспекті підвищення ефективності використання природно-економічного потенціалу території, у тому числі на основі капіталізації відходів, стає одним з пріоритетних завдань регіонального розвитку. У той же час, основна проблема при поводженні з відходами полягає у недостатньому фінансуванні. Багато цікавих інвестиційних проєктів пов'язаних з природоохоронною діяльністю не змогли бути реалізовані через відсутність початкового капіталу. Зокрема, у більшості регіонах України не вистачає коштів на будівництво підприємств по переробці відходів, також не вистачає коштів на купівлю сміттєвозів, сучасних безпечних контейнерів, у тому числі для роздільного збору та іншого обладнання. Навіть підприємства даної сфери, які не потребують значних капіталовкладень, досить часто не цікавлять інвесторів через непомірно високі показники ризику. Таким чином, потрібний пошук джерел фінансування проєктів, пов'язаних із поводженням з відходами, з урахуванням специфіки природоохоронної діяльності і природоохоронного законодавства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми поводження з відходами та залучення їх у господарський обіг вивчаються багатьма вітчизняними і зарубіжними вченими, зокрема О. Бондарем, О. Васютою, О. Веклич, Г. Виговською, Т. Галушкіною, Б. Горлицьким, Л. Мельником, В. Міщенком, Д. Пірсом, І. Синякевичем, І. Уолтером та іншими. Але питання удосконалення системи регіонального управління сфери поводження з ТВ у рамках соціально-економічної політики за допомогою формування ринкового механізму та його інститутів недостатньо пророблені. У цьому аспекті актуалізується питання

Вісник Сумського національного аграрного університету

формування інноваційно-інвестиційних підходів до управління системою поводження з ТВ, основаної на розробці інноваційної методології і концепції управління нею, як складною еколого-економічною системою, визначенні інструментів та заходів фінансово-економічного забезпечення даної сфери з урахуванням синергійного ефекту.

Мета роботи: розробити рекомендації щодо удосконалення фінансово-економічного забезпечення сфери поводження з твердими відходами, на основі розкриття їх інноваційно-інвестиційного потенціалу, у контексті реалізації соціально-економічної та екологічної стратегії регіону.

Виклад основного матеріалу. У Полтавській області щорічно утворюється близько 480 тис. т (1,6 млн.м³) твердих побутових відходів, з яких 97-98% вивозяться на 377 санкціоновані полігони та звалища ТВ (площею 460,2 га), та 4,5 млн. т. промислових відходів (з яких 200 тис. т – небезпечні відходи) [1]. Спостерігається тенденція до щорічного утворення як промислових, у тому числі і небезпечних, так і побутових відходів. Так, якщо у 2000 р. відходи, що утворюються в Полтавській області, становили 1,5% від загального обсягу, який утворюється в Україні, то у 2012 р. – 8,5% відповідно. Зростає обсяг накопичених відходів у місцях організованого та неорганізованого складування, так станом на 1.01.2012 р. в області накопичено понад 15 млн. т промислових відходів та 20 млн. т побутових ТВ [2]. Загальна площа несанкціоновано видалених відходів у 2011 р. склала 60,2 га (411 одиниць). Значно зменшився обсяг утворення вторинної сировини (на 32% у 2012 р. у порівнянні з 2010 р.) та її використання, що вказує на неефективність функціонування даної сфери у регіоні [3].

До головних проблем у сфері поводження з відходами Полтавської області можна віднести: постійне збільшення обсягу утворення відходів у регіоні; низький рівень утилізації ресурсоцінних відходів; збільшення кількості та площ звалищ ТВ

та невідповідність більшості із них екологічним та санітарно-гігієнічним нормам; залишається незадовільною ситуацією щодо видалення відходів у місця неорганізованого складування. Оцінка

збитку за забруднення та ризик здоров'ю населення від сфери поводження з ТВ у регіоні, розраховані за авторськими методиками, наведеними у [4-5], приведені на рис.1.

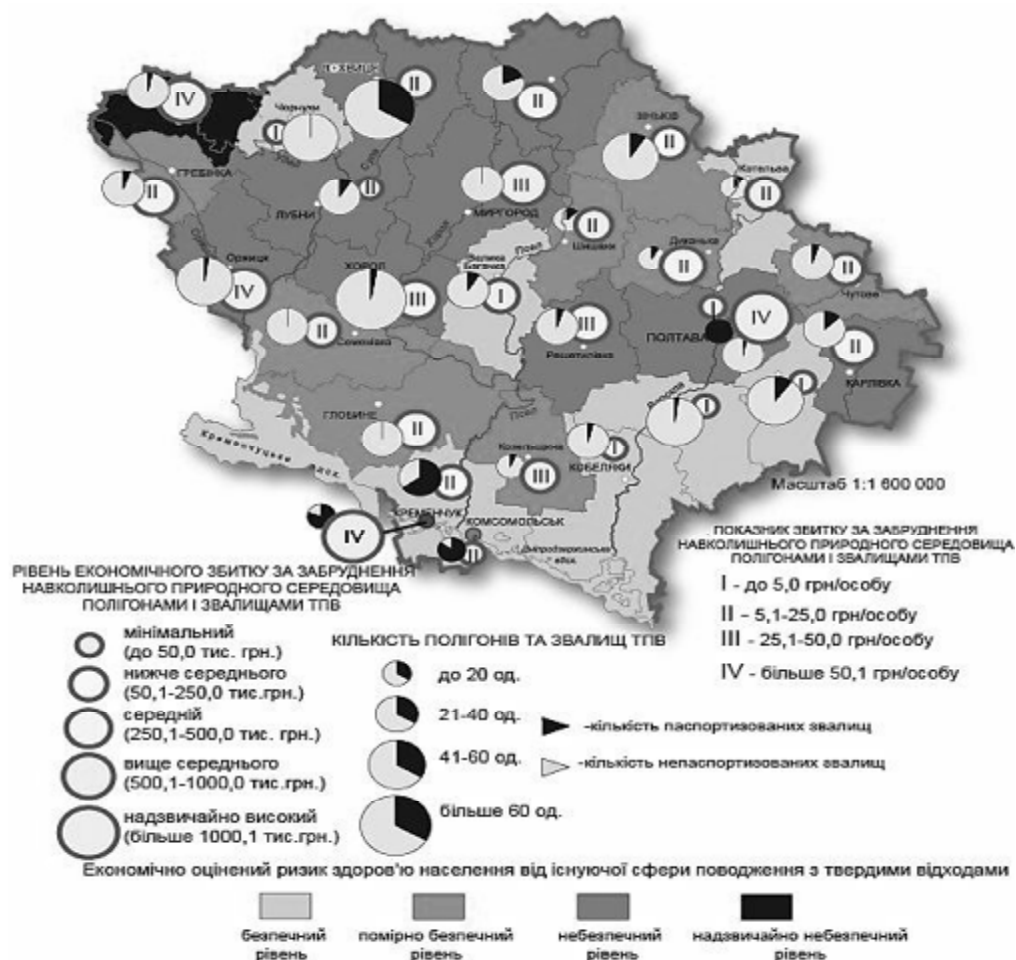

Рис. 1. Економічно оцінений ризик за забруднення навколишнього середовища існуючою системою поводження з ТВ (авторське дослідження)

Однією із головних причин ситуації у сфері поводження з ТВ, що склалася, є обмеженість фінансових коштів на розвиток сфери поводження з відходами і створення відповідної інфраструктури, вкрай повільне впровадження економічних інструментів залучення відходів до господарського обсягу, недостатня розробленість механізму їх застосування. У той же час, у зв'язку з різким зменшенням бюджетних асигнувань, що виділяються на охорону навколишнього середовища, особливо актуалізується питання щодо використання економічних механізмів стимулювання раціонального природокористування, до яких можна віднести пільгове кредитування підприємств, установ і організацій, що здійснюють природоохоронну діяльність, зокрема у сфері поводження з ТВ, за участю банків та спеціальних фондів (екологічних платежів), лізинг, концесія та екологічне страхування. Використання довгострокових кредитів банку (понад 5

років) дозволить підприємствам зробити повну або часткову заміну устаткування на більш сучасніше, яке б відповідало міжнародним екологічним стандартам. Короткострокові кредити (менше 1 року) можуть бути спрямовані на придбання оборотних фондів [6].

Система кредитування підприємств, що здійснюють природоохоронні заходи, має бути побудована таким чином, щоб підприємствам було вигідно проводити ці заходи, а банкам – видавати кредити на вказані цілі. Для підприємств це може виражатися в першочерговості кредитування, отриманні кредиту на пільгових умовах (під зниженою відсотком). Зацікавленість комерційних банків у пільговому кредитуванні підприємств, що ефективно здійснюють охорону навколишнього середовища, може бути забезпечена лише при повній компенсації коштів, витрачених банками на видачу кредитів під зниженою відсотком. Компенсація втрат банків при

видачі пільгових кредитів може здійснюватися наданням комерційним банкам податкових пільг, а також видачею дотації екологічними платежами для покриття витрат банків, які видають пільгові кредити на природоохоронні заходи. Джерелами компенсації втрат банку можуть виступати як бюджетні асигнування, так і засоби екологічних платежів [7].

Процес здійснення фінансування підприємства по переробці відходів можливо здійснювати наступним чином. Адміністрація отримує гроші у вигляді кредиту від комерційного банку для фінансування певних заходів у сфері поводження з ТВ, заздалегідь уклавши кредитний договір. Кредитний договір є письмовою угодою між банком і позичальником, по якому банк зобов'язується надати кредит на узгоджену суму в певний термін і за встановлену плату. Позичальник зобов'язується використати і повернути видану банком позику, а також виконати усі умови договору. Необхідно відмітити, що кредит видається по пільговій процентній ставці. У свою чергу банк укладає договір опікування з комітетом охорони навколишнього середовища (при місцевих радах). Відповідно до нього останній зобов'язується погашати кредиторів заборгованість позичальника у разі неповернення кредиту і відсотків по ньому. На основі договору про компенсацію між комерційним банком і комітетом, останній зобов'язується відшкодувати різницю між звичайною і пільговою ставкою за кредитом. У договорі може бути встановлена сума, яку погашатиме опікун. У договорі з фондом входять пункти про характер природоохоронних заходів, що проводяться, і про міру їх важливості для регіону.

Таким чином, комерційний банк зацікавлений у даній операції у зв'язку з відсутністю ризику неповернення грошових коштів. Отримавши пільговий кредит від комерційного банку, адміністрація переводить гроші підприємству на проведення певних заходів у сфері поводження з ТВ на підставі заздалегідь складеного договору про оплату. Після закінчення терміну повернення кредиту адміністрація повертає пільгову частину кредиту банку грошима, які збираються з населення (підприємств) у вигляді тарифів (зборів).

При визначенні розміру дотацій необхідно враховувати, що нестабільність вітчизняної економіки призводить по суті справи до припинення надання довгострокових кредитів. Це пояснюється небажанням банків нести підвищений ризик, пов'язаний зі швидкою зміною умов кредитування. У той ж час, проведення природоохоронних заходів потребує, як правило, вилучення фінансових ресурсів на досить тривалий термін, що може привести до відмови банків від надання кредитів на здійснення цих заходів навіть при отриманні ними дотацій з бюджету. Для вирішення даної проблеми необхідно передбачити коригування величини дотації на індекс інфляції або

залежно від уточнення облікової ставки відсотка НБУ. Для впровадження пільгового кредитування підприємств, що ефективно здійснюють охорону природного середовища, потрібне прийняття закону про виділення державних дотацій з бюджету банкам, які здійснюватимуть дане пільгове кредитування.

Ще одним з ефективних способів фінансування програм щодо поводження з відходами може бути лізинг, що по суті представляє одну з форм кредиту. Оцінюючи у загальному вигляді ефективність придбання устаткування, пов'язаного з діяльністю щодо поводження з ТВ у лізинг, у порівнянні із звичайним кредитуванням, наведемо його переваги. Припустимо, при вартості устаткування у сфері поводження з ТВ 1,5 млн. грн. і періодом передачі у лізинг на 4 роки, щорічні лізингові платежі складуть 220 тис. грн. Вартість щорічного дорожчання устаткування (у середньому – 9%) в розрахунок не береться, оскільки воно компенсується податковими пільгами і законодавством. У результаті усі платежі складуть суму – 880 тис. грн. У разі придбання цього ж устаткування в кредит на 4 роки під 15% річних отримаємо 2,4 млн. грн. [8]. Таким чином, можна зробити висновок, що використання лізингу є більш вигідним у порівнянні із звичайним кредитуванням. У випадку пов'язаним з природоохоронною діяльністю, бажане страхування передаваного в лізинг устаткування спеціалізованою страховою компанією, а також можливо об'єднання лізингодавча, постачальника устаткування, банку-кредитора і страхової компанії в холдинг.

Ще однією особливістю лізингових компаній є те, що найбільша ефективність їх роботи досягається у тому випадку, коли вони мають вузьку галузеву спрямованість. На даний час в Україні відсутні лізингові компанії, які б мали б виключно природоохоронну спрямованість. Ця ситуація значно ускладнює роботу екологічно орієнтованих підприємств за лізинговими схемами. На це значно впливає недостатнє опрацювання фінансових схем по здійсненню лізингових операцій. Також позначається недостатня законодавча підтримка лізингових операцій в природоохоронній діяльності в цілому і в сфері поводження з відходами зокрема. Так, у Законі України "Про відходи", прописані лише загальні положення по використанню позикового капіталу. У зв'язку з цим багато існуючих лізингових компаній не є зацікавленими в участі у програмах щодо поводження з відходами.

Однією із найбільш актуальних проблем у сфері поводження з відходами є управління екологічними ризиками. Зниження екологічних ризиків є одним з основних завдань у діяльності по поводженню з відходами, оскільки це пов'язано з великими матеріальними санкціями у випадку спричинення збитку. Найбільш ефективним ме-

тодом зниження екологічних ризиків є екологічне страхування. У даному випадку будуть задіяні дві основні функції страхування: функція відшкодування збитку, у разі настання страхової події (компенсаційна функція); превентивна або попереджувальна функція, яка полягає в проведенні заходів по відвертанню можливості настання страхового випадку.

На жаль, в Україні відсутнє обов'язкове екологічне страхування стосовно сфери поводження з відходами. У Законі України "Про відходи" не прописаний страховий механізм навіть частково. Правове регулювання екологічного страхування здійснюється фрагментарно, так, навіть маючи бажання брати участь у страховому процесі при поводженні з відходами, страховики і страхувальники не можуть виробити чітких планів дій.

В основному велика кількість проблем виникає при визначенні організації, яка виступатиме страхувальником, причому найбільш складна ситуація полягає із страхуванням об'єктів знешкودження відходів. Це передусім пов'язано з великим розміром екологічних ризиків, які виникають при знешкодженні відходів. У зв'язку з цим страхові компанії не завжди страхують екологічні ризики, оскільки у разі спалювання відходів, навіть не завжди можливо оцінити екологічний збиток. Також слід враховувати і той факт, що страхова сума буває дуже велика у зв'язку із специфікою забруднень довкілля (діоксин, метан тощо) і, відповідно, не всякий страхувальник у змозі платити по цьому страховому тарифу. Ураховуючи той факт, що власниками підприємств по переробці, спалюванню і видаленню ТВ можуть являтися приватні інвестори, то і страхувальниками виступатимуть вони самі. У разі, якщо власником буде місцева влада, то і страховий тягар покладатиметься на них. Проте, хотілося б відмітити, що в якості одного з напрямів економічного стимулювання приватних компаній, які працюють у сфері поводження з відходами, може являтися компенсація адміністраціями міст витрат по здійсненню страхування.

У даний час в Україні інвестування в сферу поводження з ТВ стримується багатьма чинниками, серед яких значне місце займає відсутність у законодавстві прямих норм для даного сектора економіки, а також недостатній розвиток сучасних режимів господарської діяльності, одним з яких є державні і комунальні концесії. Концесія, що по суті є довгостроковою формою здійснення інвестицій, базується на дозволі виключно державою експлуатації відновлюваних і невідновлюваних природних ресурсів, а також здійснення інших видів господарської діяльності на умовах довгострокової оренди. У зв'язку з тим, що концесійне законодавство знаходиться в Україні в стадії формування, досі слабо утілюються в життя механізми державної підтримки концесій і відсутня система стимулів реалізації конкретного

проекту на світовому ринку концесій. Як наслідок, у сучасній господарській практиці регіонів України справжня концесійна угода підмінюється, як правило, будівельним договором, ліцензійним договором або класичним франчайзингом.

Розглядаючи концесійні інструменти в якості альтернативи приватизації, головною їх перевагою є те, що різко скорочуються державні витрати на створення і підтримку інфраструктури, оскільки основний фінансовий тягар лягає на споживача, а також стає можливим прискорення процесу модернізації комунального сектора, спрощується доступ до передових технологій. У той же час, на відміну від приватизації, приватні інвестори залучаються без відбирання власності у користь приватного інвестора. У сфері поводження з відходами, об'єктами передачі в концесію можуть виступати як підприємства, так і території, наприклад для будівництва й облаштування полігонів для складування ТВ.

Як відмічалось раніше, проблема управління відходами пов'язана з великою кількістю ризиків, а ефективність концесійних стосунків безпосередньо залежить від вирішення проблеми розділення ризиків. У зв'язку з тим, що концесійний договір спрямований на залучення інвестиційних ресурсів з приватного сектора в розвиток держвласності і підвищення комерційної ефективності управління держвласністю та є однією із форм партнерських стосунків, очевидно, що приватна особа і держава несуть певну взаємну відповідальність один перед одним, а також перед суспільством при укладенні концесійного договору. Норми вітчизняного законодавства прописують, що правовласник (держава) несе субсидіарну відповідальність по пред'явлених до концесіонера вимогам щодо невідповідності якості товарів (робіт, послуг), які надаються концесіонером. У разі виникнення заборгованості зі сторони концесіонера, дотримання принципу субсидіарної відповідальності означає, що держава також несе відповідальність по боргах.

Укладенню концесійного контракту передують певні заходи. Так на першій стадії необхідно схвалення пропонованої концесійної угоди владою і громадськістю. У сфері поводження з відходами це може виражатися в чіткому обґрунтуванні необхідності проведення даного заходу. На цій же стадії здійснюється детальне техніко-економічне обґрунтування пропонованого проекту з прогнозуванням очікуваних результатів, як економічних, так і екологічних. Не слід забувати про те, що проблема поводження з відходами більш екологічна, ніж економічна, так що прогноз відвернутого екологічного збитку повинен стояти на першому місці. На наступній стадії проводиться аналіз правового поля щодо реалізації пропонованого проекту і, можливо, коригування на місцевому рівні нормативно-правових документів,

пов'язаних з концесією. За концесійними угодами рекомендується передавати полігони ТВ; земельні ділянки, які раніше використовувалися для розміщення відходів у цілях рекультивациі; устаткування сортувальних і переробних систем, що знаходяться в обласній або комунальній власності. Етап підготовки консультацій передбачає створення робочої групи на територіальному рівні і відбір найбільш прийнятних варіантів з визначенням типу партнерства.

Таким чином, використання фінансово-

кредитних механізмів, а також концесії та страхування у сфері поводження з відходами, дозволить значно прискорити процес перетворення сфери поводження з ТВ у конкурентоспроможну, інвестиційно привабливу галузь. Застосування таких інструментів, як страхування, кредитування і концесія дозволять не лише зробити сферу поводження з відходами економічно ефективною, але і притягнути додаткові інвестиції у дану сферу. Еколого-економічна ефективність запропонованих заходів показана у таблиці 1.

Таблиця 1

Очікувана ефективність використання страхування, концесії, пільгового кредитування і лізингу в сфері поводження з відходами*

Захід	Економічна ефективність	Екологічна ефективність
Страхування відповідальності	Залучення додаткових інвесторів, за рахунок отримання додаткових гарантій.	Передбачення настання страхового випадку, за рахунок проведення превентивних заходів страховика і повне та своєчасне відшкодування збитку у випадку виникнення страхової події.
Концесія	Зниження навантаження на бюджети всіх рівнів.	Більш жорсткий контроль за дотриманням екологічних вимог, більш раціональне використання природних ресурсів.
Пільгове кредитування і лізинг	Залучення додаткових фінансових джерел за рахунок кредитів банків, зниження навантаження на бюджет, забезпечення своєчасності виплати платежів і більш короткий термін окупності обладнання. У випадку використання лізингу природоохоронного обладнання вартістю 20 млн. грн., економія у порівнянні із звичайним кредитуванням може скласти 12 млн. грн. [8].	Впровадження сучасного обладнання дозволить значно зменшити негативні наслідки для навколишнього середовища.

* - складено автором.

Розглядаючи можливість використання даних економічних підходів для рішення проблем у сфері поводження з відходами конкретного

регіону (на прикладі Полтавської області), можна отримати наступні результати (табл. 2).

Таблиця 2

Очікувані результати впровадження економічних інструментів управління у сфері поводження з ТВ на території Полтавської області*

Заходи у сфері поводження з ТВ	Очікувані економічні та екологічні результати**
Будівництво регіональних (міжрайонних) полігонів ТВ по безпечному видаленню відходів.	Обсяг розміщення відходів на 7 полігонах – 450 тис. т в рік.
Розвиток систем рециклінгу відходів.	Доведення обсягу вторинного використання ТВ до 200 тис. т за рік.
Створення сприятливих умов для розвитку екологічного підприємництва.	Економія природних ресурсів у обсязі більш ніж 250 млн. грн.
Ліквідація несанкціонованих звалищ.	Ліквідація 244 несанкціонованих звалищ.
Будівництво підприємств по переробці відходів.	Зменшення кількості виведених із господарського обігу земель за допомогою підприємств по переробці відходів (переробка 156 тис. т. рік рівна економії 25 га земель).
Впровадження ресурсозберігаючих і безпечних технологій.	Зменшення відходів, що утворюються, на 991,53 т.
Використання стимулюючих економічних напрямків.	Залучення інвестицій на розвиток системи переробки ТВ на суму більше ніж 250 млн. грн.
Результат вище приведених заходів для Полтавської області: - зменшення збитку за забруднення навколишнього природного середовища від сфери поводження з ТВ: за забруднення атмосфери – 14,6 млн. грн. (зменшення викидів звалищного газу від видалення ТВ), водного середовища - 9,26 млн. грн. (зменшення скидів фільтрату від звалищ ТВ), ґрунтів – 15,207 (за рахунок повернення забруднених земель у господарський обіг); - зниження ризику здоров'ю населення від сфери поводження з ТВ: за забруднення атмосферного повітря – на 2,7 млн. грн., водного середовища – 2,8 млн. грн., ґрунтів – 4,1 млн. грн.	

* - складено автором та використано при розробці «Регіональної програми охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки з урахуванням регіональних пріоритетів Полтавської області» [2];

** - з урахуванням застосування різних джерел фінансування, включаючи приватних і державних інвесторів.

Висновок. Таким чином, використання ресурсів кредитно-фінансового механізму, а також страхування та концесії, дозволить значно збільшити фінансування програм по поводженню з відходами, зменшити навантаження на бюджети

всіх рівнів і залучити більшу кількість зацікавлених учасників до вирішення даної проблеми. Зокрема, пропонуване пільгове кредитування дозволить використати банківський капітал, як джерело фінансування процесу поводження з відхо-

дами. Застосування ж лізингу в сфері поводження з ТВ дозволить застосовувати найсучасніші технології щодо поводження з відходами і залучати більш кваліфікований персонал у дану сферу. Екологічне страхування дозволить забезпечити права держави як власника природних ресурсів на підтримку відповідної якості навколишнього природного середовища і необхідного рівня відновлення природних ресурсів та слугуватиме серйозним стимулом для інвесторів. У результаті

впровадження даних інструментів стане можливим загальне поліпшення стану якості довкілля, зниження діоксинової небезпеки, а також загальне скорочення викидів метану і діоксиду вуглецю. Досягнення описаних вище результатів цілком реально, навіть в сучасних економічних умовах, пов'язаних зі світовою рецесією і скороченням фінансових можливостей держави і приватних компаній.

Список використаної літератури:

- 1 Екологічний паспорт Полтавської області / За заг. кер. І.А. Піддубного. – Полтава: Держуправління охорони навколишнього природного середовища в Полтавській області, 2012. – 134 с.
- 2 Онищенко В.О. Регіональна програма охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки з урахуванням регіональних пріоритетів Полтавської області [В.О. Онищенко, Ю.С. Голік, О.Е. Ілляш та ін.]. - Полтава: Полтавський літератор, 2012. – 164 с.
- 3 Онищенко С.В. Еколого-економічна оцінка забруднення навколишнього середовища в системі екологічно безпечного розвитку регіонів України. Монографія / С.В. Онищенко, М.С. Самойлік. – Полтава: ПолтНТУ, 2012 – 269 с.
- 4 Самойлік М.С. Оцінка ризику здоров'ю населення у сфері поводження з твердими відходами на регіональному рівні // Еколого-правові та економічні аспекти екологічної безпеки регіонів: Зб. VIII Міжнарод. наук.-практ. конф. - 2013. - С. 166-171.
- 5 Поводження з відходами Полтавщини / [Голік Ю.С., Ілляш О.Е., Самойлік М.С. та ін.].– Полтава: Полтавський літератор, 2009. – 291 с.
- 6 Самойлік М.С. Управління системою поводження з відходами на регіональному рівні / М.С. Самойлік, І.Б. Чичкало-Кондрацька // Бизнес Інформ. Соціально-економічний розвиток України та її регіонів. – 2009. – №4 (1). – С.130 – 133.
- 7 Міщенко В. С. Організаційно-економічний механізм поводження з відходами в Україні та шляхи його вдосконалення / В. С. Міщенко, Г. П. Виговська. – К.: Наукова думка, 2009. – 294 с.
- 8 Онищенко В.О. Теоретико-методологічні засади управління сферою поводження з твердими відходами на регіональному рівні. Монографія / В.О. Онищенко, М.С. Самойлік. – Полтава: ПолтНТУ, 2013. – 524 с.

Самойлик М.С. Формирование инновационно-инвестиционных подходов к управлению сферой обращения с твердыми отходами региона

В статье научно обоснованы инновационно-инвестиционные подходы к усовершенствованию финансово-экономического обеспечения сферы обращения с отходами за счет использования ресурсов кредитно-финансового механизма, а также страхования и концессии, что позволит значительно увеличить финансирование программ по обращению с отходами, уменьшит нагрузку на бюджеты всех уровней, а также будет стимулировать инвесторов к вложению средств в данную сферу. Рассматривая возможность использования данных экономических подходов для решения проблем в сфере обращения с отходами в контексте реализации социально-экономической и экологической стратегии конкретного региона (на примере Полтавской области) установлено, что их реализация позволит привлечь инвестиции в данную сферу на сумму больше, чем 250 млн. грн., в результате чего уменьшение экологического риска составит 9,6 млн. грн.

Ключевые слова: *твердые отходы, регион, финансово-экономическое обеспечение, инновационно-инвестиционные подходы.*

Samojlik M.S. Forming of innovative-investment principles of solid wastes management in the region

In the article have also been determined development directions for handling solid waste in the context of realization of socio-economic and environmental strategies and recommendations regarding improvement in financial and economic support, in particular use of resources of credit-financial mechanism, and also insurance and concession. That will be allow considerably to increase financing of the programs on handling wastes, to decrease loading on the budgets of all levels, and also will stimulate investors to the investment of money in this sphere. Examining possibility of the use of these economic approaches for the decision of problems in the sphere of wastes handling on the example of the Poltava region, it is set that their realization will allow to attract investments in this sphere to the amount of more than 250 million hrn., as a result reduction of ecological risk will make a 9,6 million hrn.

Keywords: *solid waste, district, financial and economic support, innovative-investment approaches.*